

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

B.V.D.

No. 123434.

Betreft: Artikel Haagse Courant.

's-Gravenhage, 13 December 1951.
Javastraat 68.

G E H E I M.

Met verwijzing naar Uw schrijven van 13 November 1951, no. 5575, afd. Kabinet, heb ik de eer Uwer Excellentie mede te delen, dat aan de gegevens, voorkomende in het aan "De Waarheid" ontleende entrefilet uit de Haagse Courant van 31 October 1951, geen geheim karakter valt toe te kennen, wijl zij werkzaamheden betreffen welke niet anders kunnen worden verricht dan op zodanige wijze, dat deze waarneembaar zijn voor een ieder e.d. op eenvoudige wijze door navraag ter kennis kunnen komen van velen. Het is nl. praktisch onmogelijk om door bepaalde beveiligingsmaatregelen te voorkomen, dat bekend wordt dat een fabriek bijv. revolvers, stenguns, handgranaten e.d. vervaardigt, terwijl in sommige gevallen ook gegevens omtrent omvang der productie e.d. niet geheim zijn te houden. In dit verband kan nog worden medegedeeld, dat dezerzijds reeds de aandacht van de Procureur-Generaal te Amsterdam was gevestigd op de publicatie in "De Waarheid" van 20 Juli 1951 onder het opschrift "Geheim geknecel in de Rijn bij Arnhem" - in het onderhavige entrefilet aangeduid met "Gelderland wordt arsenaal en frontlinie tegelijk -, waarin het militaire karakter is onthuld van een waterstaatswerk in de Betuwe, zonder dat nochtans daarbij het kerngeheim aan de openbaarheid is prijsgegeven. Van Mr. Van Dullemen werd inmiddels echter bericht ontvangen, dat geen aanleiding is gevonden tegen "De Waarheid" een strafvervolging in te stellen terzake van art. 98a (nieuw) Wetboek van Strafrecht o.m. ook met het oog op de omstandigheid, dat in casu niet kan worden gesproken van geheime gegevens zulks in verband met hun publiekelijk karakter.

Zolang de hier bedoelde gegevens van militaire aard uit z.g. open bron slechts lokaal voorhanden blijven is het daaraan verboden gevaar uiteraard geringer dan wanneer zij tot een legkaart bijeen worden gebracht en gepubliceerd. Het staat onomstotelijk vast, dat de C.F.N. zich op dit laatste systematisch toelegt. Speciale vertrouwensmannen in de bedrijven hebben nl. opdracht om regelmatig (maandelijks) rapport uit te brengen nopens hun bekende gegevens betreffende de aard van de productie, de benodigde grondstoffen alsmede waarvandaan deze worden betrokken, de inrichting der fabrieken, de stemming onder de arbeiders e.d. Door de publicatie wordt in de eerste plaats, o.m. door haar overzichtelijke en in zekere mate gedocumenteerde vorm, een waardevolle open informatiebron verkregen, terwijl voorts daarmede de lezers op ongunstige wijze kunnen worden beïnvloed, ook door de onrust die dergelijke berichten over oorlogsproductie e.d. verwekken.

Lid:

- In -

De Heer Vice-Minister-President
Minister zonder portefeuille,
Ministerie van Binnenlandse zaken,
's-Gravenhage.

In dit verband moge in herinnering worden gebracht de mededeling welke President Truman onlangs heeft gedaan nl. dat 95 procent van alle Amerikaanse oorlogsgeheimen door dagbladen en tijdschriften worden onthuld. In de bestrijding van dit gevaar heeft Amerika's President - juist ook met het oog op gegevens welke niet geheim zijn te houden, maar waarvan de publicatie niettemin nadelig voor de veiligheid van het land moet worden geacht - een beroep gedaan op het journalistieke verantwoordelijkheidsgevoel. De indruk bestaat, dat het de Nederlandse Pers in het algemeen niet ontbreekt aan begrip voor de noodzakelijkheid om zich om security-redenen beperkingen op te leggen. Zeer onlangs werd echter nog dezerzijds de aandacht van de Minister van Marine gevestigd op het gevaar, dat door de enkele vermelding van of zelfs toespeling op geclassificeerde projecten in de pers de belangen van de veiligheid van de staat kunnen worden geschaad. Onder het hoofd "Bewapeningsindustrie in Nederland" waren nl. in het dagblad "De Tijd" van 1 September jl. gegevens vermeld omtrent in aanbouw zijnd Marine-materiaal, waarbij ook de aandacht is gevestigd op een ontwikkeling van lanceerbuizen, welke voor zover dezerzijds bekend tot dusverre slechts aan een zeer beperkt aantal ingevijden bekend was.

Uiteraard houdt de Communistische Pers zich, om voor de hand liggende redenen, geheel niet aan de hierbedoelde code. Zoals hiervoor reeds werd uiteengezet legt zij zich integendeel juist toe op publicaties van de hierbedoelde aard, welke in de vorm waarin zij worden gesigaleerd buiten het bereik van de strafwet en met name van art. 98a W.v.B. vallen en ten aanzien waarvan dan ook niet van het uitlekken van geheimen kan worden gesproken. Buiten het met dit strafwetartikel door de wetgever bewust begrensde terrein ligt het vrije gebied van het hierboven genoemde journalistieke verantwoordelijkheidsgevoel, waar het aan de journalisten zal zijn overgelaten om als goede Nederlanders te overwegen of het publiceren van niet door de bevoegde instantie vrijgegeven uit eigen bron verkregen gegevens wel strookt met de veiligheid van het land. Indien echter op dit gebied een meer aan incidenteel misbruik van de in een democratisch geregeerd land passende vrijheid valt te constateren, zal de schrijver van het artikel in de Haagse Courant m.i. moeten worden toegegeven, dat de Regering niet zal kunnen ontkomen aan de overweging van een door het belang van de veiligheid van de Staat geboden uitbreiding van het door de strafwet bestreken terrein. In noevorre de suggestie zou kunnen worden gedaan om voor het aangegeven doel de redactie van het bestaande art. 430 W.v.B. te herzien zal dezerzijds in een ander verband nog naader in beschouwing worden genomen.

Ik meen het aan Uw beleid te moeten overlaten ook Uw aabtgencot van Justitie met de inhoud van dit schrijven in kennis te stellen, waartoe een copie daarvan wordt medegezonden.

Het Hoofd van de Dienst,
(get.) H.W. Feldernof.

Overeenkomstig het oorspronkelijke:
DE SECRETARIS-GEFERAAL VAN HET
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN,